మారిన మతలబు

అవి నేను కొత్తగా కాపురానికి వచ్చిన రోజులు. మధురాతి మధురమైన ఆరోజులలో ఏదో కొత్త ఆనందం, ఉత్సాహం!

మావారు మద్రాసులో ఉద్యోగం చేస్తున్నారనే సరికి, ఆమహాపట్నంలో కొత్త కాపురం ఎలా వెలిగించబోతానో అని విచారించానొకక్షణం. అప్పుడే వారిదగ్గరనుంచి వుత్తరంవచ్చి రెండు రోజులైంది. భావిజీవితమధుర ఘట్టాల నూహించుకుంటూ ఊహాలోకంలో విహరిస్తున్న నన్ను "ఏమే అమ్మాయ్, బావెలా వుంటాడోనని వూహించుకుంటున్నావా లేక నీవంట రుచి చూచి యేమంటాడోనని అనుకుంటున్నావా? ఫర్వాలేదులే. మా చెల్లాయికి చదువులో బి. ఏ ప్యాసయినా వంటలో ఏ పరీక్షా కాలేదని ముందే బావకు విన్నవించుకుంటాలే" అని మధ్య మధ్య నా వంట రుచి చూచిన మా అన్నయ్య ఉడికించేవాడు.

ఒంటరిగా కూర్చుంటే ఆలోచనలు కూడా పెరిగిపోతున్నై. వారికి అరవం బాగా తెలిసే వుండివుంటుంది. లేకపోతే ఇంగ్లీషు తెలియని పనివాళ్ళతో యేలా వేగుతున్నారు? అవును తప్పకుండా తెలిసి వుండాలి తమిళం! వెళ్ళినప్పటినుంచీ నా సంగతీ వారే చూడాలేమో...

"అమ్మాయి అరవలోకంలో పడబోతుంది ఇక బావకు అమ్మాయి సంగతి చూడడమే నేమో పని" వెటకరింలో అన్నయ్య చేసిన రిమార్కుకు అంతా గొల్లుమన్నారు.

"నేర్చుకోవడమేం బ్రహ్మాండమా?" అని వంటనే రిటార్టు ఇచ్చాను.

"ఓహో, ఇంక తిరుగులేదు. ఎప్పుడైనా మనం వచ్చే తెలుగులో మాట్లాడే పనేలేదు. అంతా తమిళంలోనే"...

కొద్ది రోజులనుంచీ యేమిటో అందరూ నన్ను ఎగతాళి పట్టేస్తున్నారు. మధ్య మధ్య చిరాకు, ఛలోక్తులలోని వాత్సల్యం నా మనస్సును పంచుకుంటున్నై. ఏ ఆడదైనా ఎల్లకాలం ధర దగ్గరకు పోకుండా వుంటుందా? ఎందుకబ్బా నన్ను యింత ఎగతాళి పట్టిసాగు...అది సహజం అందులో ఓక అంశం లేకపోలేదు. తిరిగి జీవితంలో యీఘట్టం అనుభవిస్తామా! లేదు అయితే యువతులంతా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పరిహాసానికి గురికావలసిందేనన్నమాట... ఆలోచనలు సాగిపోతున్నై. నాలో నాకే ఒకవిధమైన మార్పువచ్చినట్లనిపించింది. ఏవో బాధ్యతలు తలపై పడినదానిలా ప్రవర్తిస్తున్నా...

ఆరోజు 8 గంటల మెయిలుకే వారు వచ్చారు. ఇల్లంతా దీపకాంతులతో పిల్లాజెల్లా కేరింతలతో కళకళలాడుతూవుంది. అన్నయ్య, వారు సోఫాలో కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఎంతో కుతూహలంగా వారుచెప్పేది విందామంటే మధ్య మధ్య పిల్లలగొడవతో సరిగా వినిపించనే లేదు.

"మీ అమ్మాయికోసమేనోయ్, తెలుగు వాళ్ళ ఇరుగుపొరుగుల్లో యిల్లుకుదిర్చాను. కాని ప్రక్క రెండుయిళ్ళవాళ్లు మాత్రం అరవలే. చాలమంచివాళ్లు! నా స్నేహితులుకూడాను" అన్న మావారి మాటలకు నాకు నవ్వొచ్చింది నేనంత పిరికిదాన్ననుకున్నారేమో కొత్తభాషకు భయపడడానికి.

* * *

"ఇంకా సర్దడంలో నేవున్నావా శశీ! త్వరగా కానివ్వాలిసుమా! రాత్రి మెయిలుకు తప్పకుండా వెళ్ళాలి. రేపు సెలవు లేదని చెప్పానుకదూ! టిక్కెట్టు కూడా బుక్ చేసుకొచ్చాను." కూనిరాగాలు తీస్తూ ఆలోచిస్తూ ముచ్చటగా సర్దుతున్న నాదగ్గరకు వారెప్పుడువచ్చారో గాని, ఆమాటలనేసరికి నాకు సిగ్గేసింది.

కుమారి అనూరాధ

తలిదండ్రుల్ని వదలివెళ్తున్నాననే ఒక బాధ. సుఖప్రదమైన జీవితయాత్ర సాగింప వెళ్తున్నాననే ఒక ఆనందం మనస్సులో పెనగొనడంతో ఆపూట భోజనం సరిగా రుచించనేలేదు. అకేమి విచిత్రమో కాని నాలాగే అంతా అట్లాగే భోజనం చేసినట్లుంది. తల్లిబిడ్డలమధ్య మిధ్యాప్రపంచంలో యెంత సంబంధం పెనవేసుకునివుంది! అయినా యేనాటికైనా ఆడపిల్ల పరాయియింటికివెళ్ళవలసిందేగా? ఆవిషయం తెలియకే నా లోకంలో అందరు తలిదండ్రులు తమపిల్లలను అత్తవారింటికి పంపేటప్పుడు విచారిస్తారు!......చాలాసేపటినుంచి నాతో అమ్మ చెబుతున్నమాటలలో ఒక్కటీ నాబుర్రకెక్కలేదు.

నా సామానంత మా కారులో —[మన్నగారి కారులో] పెట్టి డ్రైవరు రెడీ వుతున్నదని గోల చేస్తున్నాడు. వెంట మేమిద్దరం కారులోకూర్చున్నాము. కద బోతున్న కారుదగ్గర కొచ్చి నుంచున్న అమ్మ, నాన్న ఆనందాశ్రువుల రాల్చారు. నాకు అప్రయత్నంగా కన్నీళ్ళ తిరిగాయి నోట్లోంచి మాటరాలేదు. కంఠ రుద్ధమైపోయింది. అతికష్టంమీద "వెళ్లొస్తా నమ్మా" అనగలిగాను

రాత్రంతా రైలులో యేవిధంగా గడ పోయిందో, చాల బడలికగా వుంది. మేము యిల్లుచేరేసరికి టిఫిను కారియరు రెడీగ వుంది. ఈ యేర్పాట్లన్నీ అదివరకే చే వుంచారేమో! భోజనాలయా నాముందు ఓ మోపెడు మాగజైను పడవేస్తూ "చదువుకుంటూ పడుకో శశీ! ప్రయా బడలిక తీరుతుంది. సాయంత్రం నేను తిరి వచ్చేవరకు నువ్వేపనీ చేయకూడదు తె సిందా?" అని వెళ్ళిపోయారు వారు ఆ సుకు.

వారలా వెళ్ళి అయిదు నిముషాలయిందో లేదో యింటిలోనే "శేషూ" అని మావా పేరుపెట్టి ఎవరో పిలిచారు. ఏదో మా జైను మూస్తూ "లేరు, యిప్పుడే ఆలా బయటకు వెళ్ళారు," అని సందేహించకుండా సమాధానం చెప్పాను. ఆ మహానుభావుడు "ఎంగపోచ్చి" అని నాలుగైదుసార్లు అడి గాడు. ఆ భాషకు అర్థం తెలియక తల్లక్రిందులయాను. అతనికి యెలా తెలియచెయాలో అర్థంకాలేదు. ముచ్చెమటలు పోసినాయి.

ఎలాగో తమాయించుకుని ఇంగ్లీషులో "హీ హేజ్ బీన్ టు ది ఆఫీస్ సర్" అని సమాధానం చెప్పాను. అప్పటికి అర్థమై ఆ వ్యక్తి థాంక్స్ చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. ఎక్కువ తికమకలలో పెట్టకుండా రక్షించిన యింగ్లీషును మెచ్చుకుంటూ యీజీచైర్ లో నడుంవాల్చాను.

ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో యేమో కళ్లు తెరచేసరికి గడియారం మూడుగంటలు కొట్టింది. ఇంతలోనే తలుపు కొట్టిన శబ్దం వినవచ్చింది. ఇందాకటిలా మళ్ళా ఎవరైనా వారికోసం వచ్చారేమోనని తమాయిస్తూనే తలుపుతీశా. ప్రొద్దున కారియరు తెచ్చిన కుర్రవాడే "అయ్యగారు టిఫినుపంపారు.

★ మారిన మతలబు ★

"తిరిగి వెంటనే రమ్మన్నారు" అని ఒక్క నిముషమైనా నిలవకుండా వెళ్ళిపోయాడు వాడెవరో తెలుగువాడే అయివుంటాడు. లేకపోతే అంత చక్కగా ధారాళంగా మాట్లాడలేడు.

ప్రక్కయింటో ఏదో గోలగా వున్నట్లుండడంవల్ల యిలంతా కలయజూస్తున్న నాకు అటు చూడాలనిపించింది పైకివెళ్ళి కిటికీగుండా చూచాను. బొద్దుగా, నల్లగా, గూడకట్టుకట్టి పొట్టిచొక్కాలు ధరించిన యిద్దరు వ్యక్తులు పెద్దగా అరుచుకుంటున్నారు. వాళ్ళ ముఖ కవళికలు, చేతుల అభినయం చూస్తే కొట్టుకొనే పరిస్థితు లేర్పడేటట్లున్నాయి స్వచ్ఛమైన అరవం దొర్లించేస్తున్నారు వారిద్దరూను

ఆ సమయంలో నాకెందుకో వారుచేసే శబ్దానికీ, డబ్బాలో రాళ్లుపోసి గలగల మోగిస్తే వచ్చేమోతకు పోలిక కనుపించింది. కొంతసేపయాక యిద్దరూ నవ్వుకుంటూ వెళ్లిపోయారు. నాకు అప్పుడు తెలిసింది అసలు సంగతి. వాళ్లు పోట్లాడుకోవడంలేదు, మాట్లాడుకుంటున్నారని.

నిట్టూరుస్తూ క్రిందికి దిగుతున్నానే కాని వాళ్ళ మాటలింకా నా చెవుల్లో రింగుమంటున్నాయి కిటికీ ప్రక్కగా కుర్చీలో కూర్చుని బయటకు చూస్తూ ఆలోచనలు కొనసాగిస్తున్నాను. అంతలోనే బయటి గేటు కిర్రుమని శబ్దంచేసింది. అటు చూద్దునుకదా ఒక పనిమనిషి లోపలకు వస్తోంది. వేషం వేరుగా వుండేసరికి కొంచెం అప్పుడే అనుమానించా ఆమె అరవంలో తప్ప మాట్లాడదని.

"ఉంగళ్ కవవన్ ఎన్నె ఇంగె అళత్తు ళ్ళార్. అవర్ ఉంగె ఇరిక్కిందారా?" అని మొదలు పెట్టింది.

[మీ భర్త నన్ను యిక్కడకు రమ్మన్నారు. ఇప్పుడు వారున్నారా.]

అర్థం తెలియలేదన్నట్లు చెయ్యి ఓ అరగంట వూపిన తర్వాతగాని నాఅవస్థ ఆమెకు అంతుపటలేదు. తర్వాత వస్తానన్నట్లు వెళ్ళిపోయింది తాత్కాలికంగా.

అరవం అర్థంకాక-తల దిమ్మెక్కిపోయింది. అన్నిరకాల బాధలు అనుభవించినా తెలియని భాషతో సతమతమవడం కష్టమనిపించింది. ఇక నిక్కడ తెలుగు మాట్లాడే వారె లేరా అనిపించింది.

అదే సమయంలో ప్రక్కయింటివారిది కాబోలు ఆవు అంబా అని అరచింది. వెంటనే నాకు ఆప్తులు పిలచినట్లనిపించింది. మనస్సు కొద్దిగా తేలికయింది. కాసేపు ఆ శబ్దం వచ్చినవైపు చూచాను. అరవ ఆవులు కూడా తెలుగులోనే అరుస్తున్నాయనుకున్నాను.

"అమ్మాయి అరవలోకంలో పడుతోంది" అన్నయ్య రిమార్కు వెంటనే గుర్తొచ్చింది. ఒక్కరోజులోనే ప్రాణం విసిగిపోయినట్లుంది. ఎంతకూ ఏ గంటలు కాదు. వారు ఎప్పుడు వస్తారోనని ఆశతో కూర్చుంటే నాతో పంతం వేసి ప్రొద్దుకూడ నిలబడి పోయినట్లుంది.

తలుపు చప్పుడు యింటివైపుకు మళ్లిన బుద్ధిని మేల్కొలిపింది. వెంటనే ఎగిరి గంతేసి తలుపు తీశాను "వచ్చారా! అబ్బ యింత ఆలస్యం చేశారేం. నాకసలే దిగులుగా వుంది..." చెప్పేది సాంతం కానివ్వకుండానే "ఏం అమ్మను చూడాలని వుందా..." అని నవ్వడం సాగించారు. "ఎవ్వరినీ చూడాలని కాదు, చూడలేదని

(56 వ పేజీ చూడండి)

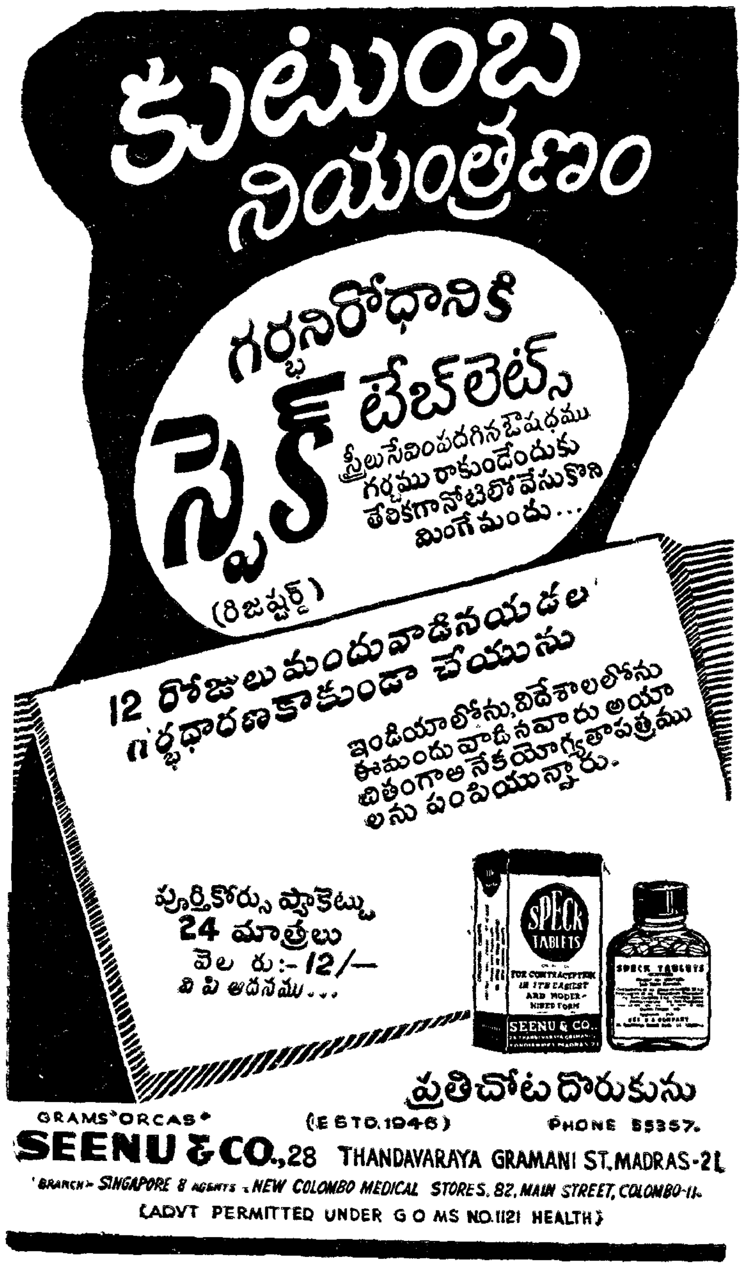

★ మనసైన మాట ★

[48 వ పేజి తరువాయి]

పల్లెటూరులు కూడ లేవుసుమండీ! మరావి డెలా అనుకుందో! "అతను మీ..." అన గానే మా అన్నయ్యండీ అన్నా చటుక్కున చదవడం ఆపేసి. ఆవిడ ముఖం చిన్నపోయింది తన లెఖ్ఖ తప్పు అయినందుకు.

ఇంతలోకి మరో బండి దిగి ఒక అమ్మాయి అబ్బాయి వచ్చారు సరాసరి మేం వున్న రూముకే. అతను ఆ అమ్మాయిని ఆ రూములో విడిచిపెట్టి తను ప్రక్కరూములోకి వెళ్ళిపోయేడు. తరవాత దువ్వెన, అద్దం టవల్ ఇలా ఏవో అతనికి కావలసిన సామాన్లు తీసుకునేందుకు ఆ రూముకి 3, 4 సార్లు వచ్చి ఆ అమ్మాయితో మాట్లాడి వెళ్ళిపోయేడు. ఇదంతా అయేక ఆ అమ్మాయిని కూడ కుశలప్రశ్నలు వేసిం దొకావిడ. ఇంతలోకి మళ్ళా వచ్చేడా అబ్బాయి దేని కోసమో? అతను వెళ్లేక అతను మీ అన్నయ్యా? అనడిగిం దావిడ. కాదండీ మా ఆయన అందా అమ్మాయి పాపం! సిగ్గుపడుతూ. నా దగ్గర జరిగిన తారుమారే జరిగిం దావిడకి అక్కడ కూడా!

ఒక అమ్మాయి, అబ్బాయి సినిమాకో, బీచికో వెళ్లినా, లేక ప్రయాణం చేసినా వాళ్లిద్దరూ భార్యా, భర్తలే అనుకుంటారు సాధారణంగా. అనుకుంటే పోయేదిలేదు. కాని చటుక్కున అడిగేస్తారు చాలమంది. ఆ వెళ్లేవాళ్ళు ఏమవుతారో తెలియకపోతే వచ్చే నష్టమేమిటి? పోనీ కావాలే అనుకోండి. మీ రిద్దరూ ఏమవుతారు? అనడిగితే ఎంతో సబబుగా వుంటుంది, అవతలివాళ్ళు మనను కూడా కష్టపడరు. మంచివాళ్లయితే వూరుకుంటారు, కాని అదే మరొకళ్ళయితే అనవసర ఘర్షణ.

పి. నీలవేణి

జార్సుగూడ (హైదరాబాదు)

* * *

నా అత్యంత స్నేహితురాండ్రలో ఒకరైన సుజాత చెబుతూండేది కలెక్టరుగారమ్మాయి నీరజకి తగని గర్వమనీ, ధనం, అందం, హోదావల్ల ఎవ్వరినీ లెక్కచెయ్యదనీని. తియ్యగా, కోయిలవలె మధురంగా పాడతానని నళినికి భలే తలబిరుసనికూడా సుజాతే చెప్పింది నాతో.

సుజాత మాటలు నమ్మకుండా వుండడమెలా? కారణం ఆమె నా ఆప్తమిత్రురాలని చెప్పనే చెప్పాను. అంతేకాకుంకా సుజాత, నళినితీరుకూడా అక్షరాలా ఆవిధంగానే వుంది. ఎప్పుడు ఆప్యాయంగా పలకరించినా ముక్తసరిగా రెండు, మూడు మాటలకంటె ఎక్కువ మాట్లాడనే మాట్లాడరు. ముత్యాలొలికిపోతాయేమోనన్నట్లు. పోన్లే. వాళ్ళ గొప్ప వాళ్ళకే వుంటుంది. నాకేం తక్కువా అని నేను మాట్లాడడం మానేశా. అంతే? ఎప్పుడూ కాలేజీలో మేము ఎడముఖం పెడముఖమే కాని కులాసాగా మాట్లాడుకున్న పాపాన పోలేదు.

ఆరోజు మేమంతా పిక్‌నిక్‌కి ప్రోగ్రాం వేసుకుని పార్కుకు బయలుదేరాం. మధ్యాహ్నం 2 గంటలనుండి సాయంత్రం వరకు చాలా విరివిగా ప్రోగ్రాములు వేసుకున్నాం. మాతో నీరజ, నళినికూడా వచ్చారు. ఆ నాడు వారిద్దరిని చూస్తే నాకు విపరీతమైన ఆశ్చర్యంతోపాటు నా అభిప్రాయాన్ని కూడా మార్చుకోవలసివచ్చింది. కలెక్టరుగారమ్మాయి నీరజకి గర్వమూ లేదు. ధనం, అందంవల్ల దర్పమూ లేదు, కాకపోతే హోదావల్ల ఏర్పడిన హుందాతనం, దర్జామాత్రం అడుగడుగునా వుట్టిపడుతుంది. ఆమె మాట్లాడే తీరే అంత. చాలా తక్కువగా మాట్లాడుతుంది. ఇంక నళిని కూడా అంతే! పదిమందిలో వుత్సాహంతో ఎన్నిపాటలైనా పాడుతుంది. కాని ఒంటరిగా వున్నప్పుడు నోరైనా మెదపదు.

మరి సుజాత నాతో ఎందుకట్లా చెప్పింది? ఆమెకి నీరజని, నళినిని చూస్తే ఈర్ష్యా? లేక పగా? ఏమీ కాదు. వాళ్ళ మనస్తత్వాల నర్థంచేసుకోకపోవడమే దీనికి కారణం. తనూ నావలెనే ఎవళ్ళో గర్వమని చెబితే నమ్మివుంటుంది. యధార్థం తెలుసుకోకుండా ఆమాటే నాతోకూడా చెప్పివుంటుంది. అంతేకాని ఆమె వాళ్ల నర్థంచేసుకోవడానికి ప్రయత్నించినట్లు కనబడదు.

మనుష్యుల్లో ఒక్కొక్కళ్ళ కొక్కొక్కరకం మనస్తత్వం, ఒక్కొక్కతీరూ—తెన్నూ వుంటుంటాయి. మనం సూక్ష్మంగా నిరీక్షించి తెలుసుకున్న తర్వాతనే నిర్వచనం చెప్పటానికి పూనుకోవాలి. ఇతరుల చెవులతో, కళ్ళతో విని, చూచి దేనికైనా నిర్వచనం చెప్పడంవల్ల చాలా అనర్థాలు కల్గుతాయి. "ఇతరులనుగురించి నీకేమీ తెలియదు గనుక మంచిచెడ్డలు విచారించక ఎవ్వరినీ విశ్వసించకు. లేకపోతే అది నీకు ప్రపంచకంలో సగంమందిని శత్రువులుగా తయారుచేస్తుంది" అని చెప్పిన హేజ్‌లిట్ మాటలు జ్ఞాపకమొచ్చాయ్ నాకు.

ముదిగంటి అనసూయ.

తణుకు. ★

మారిన మతలబు

(26 వ పేజీ తరువాయి)

కాదు, తెలియని భాషతో వేగలేక" అని సమాధాన పరచుకున్నాను.

"నువ్వలా బాధ పడతావనే అరవం, తెలుగు రెండూ తెల్సిన పనిమనిషిని కుదిర్చాను శశీ! చక్కగా ఆభాషకూడా ఆమె ద్వారా నేర్చుకోవచ్చు. ఏముంది కొద్ది రోజుల్లోనే అలవాటయిపోతుంది అంటూ దగ్గరకు లాక్కోబోయారు నన్ను. వారి ప్రయత్నం కొనసాగించకుండా చేయడానికి పనిమనిషి నెపమయింది నాకు.

ఆ రాత్రి ప్రొద్దుటినుంచి జరిగిన విచిత్ర సంఘటనలు, ఆలోచనలు వారితో చెప్పాను. నా వూహలకు వారు నవ్వుతారని తెలుసుకొని, చెప్పకుండా వుండలేక పోయాను.

కాలం గడచిపోయింది. నాకు తమిళం వంటబట్టింది. అప్పుడే మావారి దృష్టిలో పండితురాల నయ్యాను.

ఆనాడు ఆఫీసునుంచి వస్తూనే తెలుగులో కవిత్వం ప్రారంభించారు. మద్రాసు నుంచి హైదరాబాదు పోబోతున్నామట.

ఆఫీసుకు శలవు లిచ్చినా వారికి పని వుంటుందట. అందుకనే నన్ను ఒకసారి మా అమ్మగారింటికి పంపుతామన్నారు.

"అప్పుడు అతి కష్టంమీద అరవం నేర్చావు. ఇక హైదరాబాదు వెళ్ళాక తల బాదుకుంటూ తురకం నేర్చుకోవలసి వస్తుందేమో !" అన్నారాయన నవ్వుతూ.

"అదంతా తర్వాత ఆలోచించుకుందాం గాని, పాపం నిన్ను చూడక మీ వాళ్లు, వాళ్లని చూడక నువ్వూ దిగులుపడడం దేనికి? మీ అమ్మగారింటికి రేపు తీసుకువెళ్తాను. ప్రయాణంకా...ఓహో ఇప్పుడు వెళ్తే యింక నాలుగైదు నెలలవరకు రావన్న మాట. మరిచేపోయాను. అంతవరకు తిరిగి బ్రహ్మచర్యం స్వీకరించవలసిందే నా దేవీ?" అంటూ చిలిపిగా నాకళ్ళలోకి చూచారు. అవునన్నట్లు తల వూపక తప్పిందికాదు నాకు... ★

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన పూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లనుభవించగలరు. 1 సీసా రూ. 11-4-0

. ఎడ్రెస్సుతో జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం సన్స్,

మలకపేట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు-2.

Printed and Published for Nageswara Rao Estates (Private) Ltd., by S. Radha Krishna at The Andhra Patrika Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras-1. Editor S. Sambhu Prasad.